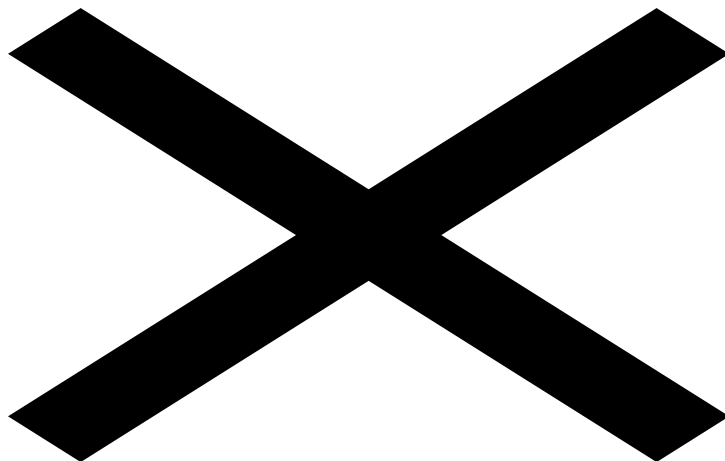

REPER - ORȘOVA

Orșova este un oraș nou, care s-a dezvoltat mai ales după amenajarea Sistemului de la „Porțile de Fier”, dar puțini știu că el s-a ridicat la rangul de urbe încă din perioada daco-romană, datorită poziției sale strategice.

Istoria orașului este la fel de zbuciumată ca a mănăstirii care îl reprezintă, oscilând între decădere și dezvoltare. Se pot menționa două perioade de dezvoltare urbană deosebită. Prima este plasată cronologic în timpul în care Orșova era sub stăpânirea Imperiului Austro-Ungar, când orașul beneficiază de toate binefacerile statutului de urbe: șosele, agenții de navigație fluvială, port fluvial de călători și mărfuri, statutul de porto-franco, căi ferate (Timișoara- Orșova) care leagă orașul de Budapesta și București. Viața culturală este și ea la apogeu, căci orașul se poate mândri cu prezența, chiar dacă doar în trecere, revoluționarilor români pașoptiști: Nicolae Bălcescu, Ion Ghica, Ion Ionescu de la Brad sau cu cea a scriitorului danez Hans Christian Andersen. Viața culturală este completată de prezența unor coruri celebre pentru vremea aceea: corul bărbătesc german, condus de preotul Mihai Popovici, corul din Lugoj, dirijat de Ion Vidu, sau cel din Turnu Severin, dirijat de Traian Hențiu. Altă etapă importantă în evoluția orașului este cea care începe după construirea Sistemului Hidroenergetic și de Navigație de la Porțile de Fier, când el își pierde istoria, cercetările arheologice nereușind să identifice dovezi suficiente din perioada daco-romană a urbei, dar își câștigă statutul de oraș industrial, care a atras un număr semnificativ de muncitori, și îl întărește pe cel de port la Dunăre, însă pierduse Ada-Kaleh-ul. Se pune întrebarea dacă strămutarea orașului și construcția de la „Porțile de Fier”, „vestea cea bună a lumii noi”, este într-adevăr bună. Ctitorul Mănăstirii Sfânta Ana, Pamfil Șeicaru, cu siguranță, ne-a dat răspunsul la această întrebare prin tot ceea ce a publicat ca ziarist sau scriitor.

Poate că vor fi și păreri care sunt în favoarea acestei dezvoltări a orașului, dar ceea ce o umbrește însă este faptul că urbea, pentru a exista, trebuie să desființeze istoria, lucru trist și de neînțeles. Importanța strategică și economico socială a Defileului Dunării la Porțile de Fier, zona geografică în care se află localizată Orșova, sunt principalele motive pentru care atât istorici, cât și oameni de știință și-au îndreptat atenția asupra sa. Primele informații apar în scrierile anticilor (Ptolemeu, Ulpianus, Procopius din Cezareea) despre defileul Dunării. Cât despre „Porțile de Fier”, există o

mențione în poemul lui Claudius Claudianus, „De Bello Getico”, în care se arată că Porțile de Fier cu stâncile lor inospitaliere de la Cerna nu se deschideau decât geților spre a duce către strâmtoarea ce clocotea în spume. Toponimul Porțile de Fier este de origine latină, care s-a păstrat până în zilele noastre și delimitează sectorul Dunării între Vârciorova și Gura Văii.

Orașul Orșova poate fi, pe bună dreptate, considerat o pagină de istorie, ca și zona în care se află, căci deși este considerat un oraș tânăr, el este în realitate unul antic.

MĂNĂSTIREA VODIȚA

Situată la aproximativ 8 km est de Orșova și 18 km vest de Drobeta-Turnu Severin, pe DN6/E70, către Timișoara. Venind dinspre Porțile de Fier, după ce treci de gara Vârciorova se află viaductul Vodița, pe partea dreaptă a drumului. Înaintea acestui viaduct se află o troiță de la care începe un drum săpat în munte, care te conduce spre mănăstirea Vodița. Odată ajuns, dai întâi cu ochii de ruinele mănăstirii, care reprezintă cea mai veche mănăstire și ctitorie voievodală. Ea a fost atestată în anul 1370, iar ctitorii săi sunt călugărul Nicodim și Vladislav I-Vlaicu Vodă. Mănăstirea, primul așezământ monahal din țara noastră administrat autonom, după regulile bisericii orientale stabilite de Sfântul Vasile cel Mare, a fost ridicată între anii 1370-1372 de Sfântul Nicodim, cu cheltuiala voievodului Vladislav I. Aici, monahul a copiat un tetraevanghel slavon miniat, fiind cel mai vechi manuscris din Țara Românească.

Mănăstirea Vodița a fost înzestrată de Vlaicu-Vodă, dar și de urmașii săi, Dan I, Mircea cel Bătrân, Dan al II lea, Vlad Dracul și Radu cel Frumos. Daniile făcute de ei au constat în odoare de cult, bani sau alte venituri. Regele Sigismund de Luxemburg al Ungariei recunoaște și confirmă daniile făcute de domnitorii români către mănăstire. Despotul Serbiei, Stefan Lazarovici, dăruiește mănăstirii zece sate sârbești în 1406. Toate acestea fac din această mănăstire un puternic centru al ortodoxismului în zona dunăreană.

Ca urmare a atacurilor repetate ale turcilor asupra cetăților românești de la Dunăre, centrul monahal de la Vodița a fost strămutat la Tismana, care avea o poziție mai bine apărată de dealurile din jur. Pe măsură ce Imperiul Otoman se extinde, Mănăstirea Vodița decade, pentru ca la sfârșitul secolului al XVII-lea să fie devastată de turci. Urmează o perioadă de revenire, apoi, când în 1662 starețul, arhimandritul Nicodim, primește un ajutor de 350 de ruble de la țarul Rusiei, Alexei Mihailovici. Peste circa 30 de ani, într-un document al vremii se spune că Vodița va fi zidită din temelie de Cornea Brăiloiu, mare agă pe atunci. De asemenea, ea este menționată alături de celelalte mănăstiri ale Olteniei, pe harta stolnicului Constantin Cantacuzino, întocmită în anul 1700. Tot la începutul secolului al XVIII-lea, domnitorul Constantin Brâncoveanu acordă printr-un hrisov scutire de dări schitului Vodița al Sfântului Nicodim. Unele lucrări de refacere au fost executate de egumenul de atunci al Tismanei, Athanasie. După războiul dintre Imperiul Austriac și cel Otoman, încheiat cu pacea de la Passarovitz, mănăstirea cunoaște o nouă perioadă de decădere.

Pentru reconstruirea acestei străvechi mănăstiri, la Drobeta Turnu Severin ia ființă în 1990 „Societatea Vodița”, cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Nestor Vornicescu, Mitropolit al Olteniei, iar în 1991 au început lucrările de restaurare a Mănăstirii Vodița.

Este construită și o biserică de lemn în stil tradițional maramureșan. În 2001, complexul monahal de la Vodița este refăcut complet și sfințit pe data de 29 iulie.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*

ROXANA DIACONU

Profesor de geografie la Școala „Nicolae Labiș” din București